

Sandefjord, 1.12.20

Kommunen plikter å forvalte Yxney i overensstemmelse med frilufsloven

Yxney – fremkommelighet etter frilufslovens § 13
Saksnr. 069/20

Det vises til rådmannens innstilling 19.10.20.

Rådmannen skriver på side 4:

«Rådmannen oppfatter at henvendelsen fra Sandefjord Turistforening tar utgangspunkt i de to tidligere behandlede sakene, vedr. gjerdene ved Truberjordet og porten ved «Fiskehytta» sør for Engebukta, Disse sakene er tidligere ferdigbehandlet av forvaltningen og kan ikke påklages. De kan bare tas opp til ny behandling dersom vesentlige forhold er endret.»

Vi kan ikke se at rådmannen følger opp kommunens forvalteransvar etter frilufsloven på Yxney. Kommunen kan ikke bytte bort innbyggers adkomstrettigheter til de fineste badestrender og naturområder og dermed oppheve frilufsloven for denne del av kommunen, se frilufslovens § 22. Kommunen skal fremme frilufsinteressene.

Denne saken har heller ikke blitt tatt opp i sin helhet tidligere. Synet på frilufsloven har også endret seg dramatisk de siste årene; en port og gjerdet som tidligere ble ansett som lovlige, kan ikke få stå bare fordi de har vært vurdert tidligere. Porten ble forøvrig, av kommuneadvokaten i egen uttalelse, ansett ulovlig alt da den ble satt opp, noe som fylkesmannen i Østfold sluttet seg til.

Disse prinsipper er fastslått en rekke ganger i norsk forvaltningsrett. Nordmarksavtalen er en klassiker i norsk forvaltningsrett hvor Oslo kommune forsøkte å forhandle bort lovbestemte rettigheter i Nordmarka. Vedlagt Miljøverndepartementets lovlighetskontroll av en lignende problemstilling for Konglungen i Asker i 2008.

Dette viser at det også i Yxney-saken må stilles strenge krav til at Sandefjord kommune som demokratisk organ, ikke forhandler bort sin rett til myndighetsutøvelse. Denne problemstillingen har ikke rådmannen tatt stilling til, men sier at selv etter de siste dommer på frilufslovens område så er de påklagde stengsler lovlige. En ulovlighet fylkesmannen i Østfold fastslo allerede i 2008.

Allemannsretten og Yxney

Rett til fri ferdsel i naturen er kanskje den eldste rettighet vi har. Den er beskrevet i Håvamål og i Knut Hamsuns romaner, samt forutsatt av enhver som ferdes i naturen. I 1957 ble den fastslått i friluftsløven.

Et av de aller flotteste områder i Sandefjord er Yxney og Tønsberg Tønne. Her har det i uminnelige tider vært utkikk mot havet og en viktig utsiktspost mot fiender som i tidligere tider ville angripe Gokstadhøvdingen og Sandefjord. Vardebrenning varslet ufred. Folk beveget seg i fjæra til og fra Yxney, høstet av havet og holdt oppsyn.

Retten til fritt å kunne bevege seg på Yxney solgte Sandefjord kommune til Ulrichsen for 5 millioner kroner i 2007. Vi mener denne avtalen er ugyldig. Hverken kommune eller stat har rett til å selge allemannsretten til private. Dette er en lovfestet rett som ikke er til salgs. Oppsetting av port og stengsler i henhold til avtalen er pålagt flere ganger. Fylkesmannen i Østfold har gitt friluftinteressene rett i realiteten, mens fylkesmannen i Telemark har gjort gjeldende at når kultur og fritidsutvalget i Sandefjord kommune ikke i henhold til friluftsløvens § 13 ser port og gjerder som ulovlige stengsler, så har vi ikke klagerett.

Denne unnfalldenhet fra friluftmyndighetene i Sandefjord har nå Sandefjord Turistforening, Sandefjord Jeger- og Fiskeforening, Sandefjord Naturvernforbund og Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold på nytt brakt inn for Sandefjord kommune til politisk behandling.

Allemannsretten står under press særlig langs Oslofjorden og Sørlandskysten. Stortinget har nettopp med stort flertall, vedtatt at Allemannsretten skal få Grunnlovs rang. For at Allemannsretten faktisk skal bli Grunnlov, må den også vedtas med klart flertall av neste Storting.

Andre kommuner kjemper for innbyggenes rett til å bevege seg langs sjøen. Tidligere kjempet også Sandefjord for denne retten som blant annet ble fastslått i Furumoa-dommen fra Høyesterett som medførte riving av gjerder på Vesterøya. Senest har Nesodden kommune vunnet frem i Høyesterett. Saken gjaldt kommunens ønske om å merke en kyststi over to eiendommer. Den nærmeste eiendommen lå ca 10 m fra sjøen og stien gikk på det nærmeste 5,5 m fra hytta, men hytta lå 4 til 5 m høyere enn stien.

Hvorfor ivaretar ikke Sandefjord sine innbygges interesser i fri ferdsel? Hvordan kan det ha seg at en privatperson kan ha den flotteste og største eiendom i Sandefjord som inngjerdet feriested?

Vi kan ikke ha det slik at Sandefjord kommune selger allemannsretten til høystbydende!

Hilsen

Forum for natur og friluftsliv i Vestfold